



Про еволюцію і законодавство політики згуртованості ЄС *з акцентом на програмний період 2021-2027 рр. і майбутнє політики*

Юрій Третяк

керівник групи радників проєкту
«UA-EU: Згуртованість і Розвиток» за
підтримки Проєкту USAID «ГОВЕРЛА»

ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ ЄС

- Це **політика СОЛІДАРНОСТІ** – *інструмент розподілу допомоги регіонам*
- Через цю політику ЄС має забезпечити, щоб:
 - вигоди від інтеграції були розподілені настільки широко наскільки це можливо
 - розвиток був збалансований наскільки це можливо з географічної точки зору

Аналітична записка
ПОЛІТИКА
ЗГУРТОВАНOSTІ І
СПІЛЬНА АГРАРНА
ПОЛІТИКА ЄС:
ЕВОЛЮЦІЯ І ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВСТВА

I. ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНOSTІ (РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ) ЄС	4
ЗАРОДЖЕННЯ: 1957–1975	4
ФОРМУВАННЯ: 1975–1987	6
РЕФОРМА 1993 року.....	9
РЕФОРМА 1999 року.....	11
РЕФОРМА 2007 року.....	14
РЕФОРМА 2014 року.....	17
ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ У 2021-2027 рр.....	20



Політика згуртованості в Договорі про функціонування ЄС

СОЮЗ СПРЯМУЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ НА ЗМЕНШЕННЯ ДИСПРОПОРЦІЙ МІЖ РІВНЯМИ РОЗВИТКУ РІЗНИХ РЕГІОНІВ ТА ВІДСТАЛОСТІ РЕГІОНІВ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ У НАЙМЕНШ СПРИЯТЛИВИХ УМОВАХ.

СТАТТЯ 174

З метою сприяння загальному гармонійному розвитку Союз розробляє та провадить дії, що ведуть до зміцнення його економічної, соціальної та територіальної згуртованості

СЕРЕД ЗАЗНАЧЕНИХ РЕГІОНІВ ОСОБЛИВУ УВАГУ СЛІД ПРИДІЛЯТИ СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ, ТЕРИТОРІЯМ ПІД ВПЛИВОМ ПРОМИСЛОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ, РЕГІОНАМ, ЩО СТРАЖДАЮТЬ ВІД СУВОРИХ ТА ПОСТІЙНИХ ПРИРОДНИХ АБО ДЕМОГРАФІЧНИХ ВАД, ТАКИМ ЯК РЕГІОНИ КРАЙНЬОЇ ПІВНОЧІ З ДУЖЕ НИЗЬКОЮ ЩІЛЬНОСТЮ НАСЕЛЕННЯ, А ТАКОЖ ОСТРІВНИМ, ПРИКОРДОННИМ ТА ГІРСЬКИМ РАЙОНАМ

СТАТТЯ 175

СТАТТЯ 176

СТАТТЯ 177

СТАТТЯ 178



Довідник законодавства Європейського Союзу

(30218 чинних законодавчих актів) за такими розділами:

<https://eur-lex.europa.eu/browse/directories/legislation.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&classification=in-force>

+ 01 General, financial and institutional matters 🔍 1909

+ 02 Customs Union and free movement of goods 🔍 1353

+ 03 Agriculture 🔍 3965

+ 04 Fisheries 🔍 832

+ 05 Freedom of movement for workers and social policy 🔍 840

+ 06 Right of establishment and freedom to provide services 🔍 790

+ 07 Transport policy 🔍 1094

+ 08 Competition policy 🔍 2005

+ 09 Taxation 🔍 269

+ 10 Economic and monetary policy and free movement of capital 🔍 679

+ 11 External relations 🔍 6560

+ 12 Energy 🔍 550

+ 13 Industrial policy and internal market 🔍 2394

+ 14 Regional policy and coordination of structural instruments 🔍 451

+ 15 Environment, consumers and health protection 🔍 3684

+ 16 Science, information, education and culture 🔍 588

+ 17 Law relating to undertakings 🔍 127

• 18 Common Foreign and Security Policy 🔍 893

+ 19 Area of freedom, security and justice 🔍 1125

+ 20 People's Europe 🔍 110

Огляд законодавства у розділах 3, 5, 14 (718 НПА)

II. АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ПРО ПОЛІТИКУ ЗГУРТОВАНOSTI.....	30
Розділ 14. Регіональна політика та координація структурних інструментів (450 НПА)	30
14.07 СТАТИСТИКА (39 НПА).....	31
14.10 ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ПРОГРАМИ ТА СТАТИСТИКА (27 НПА).....	33
14.20 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОНД РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ (ЄФРР) (15 НПА)	36
14.30 МОНІТОРИНГ ТА КООРДИНАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ (7 НПА) .	38
14.40 АВТОНОМНА РЕГІОНАЛЬНА ДІЯ.....	40
14.40.10 Операції ЄФРР (12 НПА).....	40
14.40.20 Допомога постраждалим регіонам (27)	41
14.50 КООРДИНАЦІЯ СТРУКТУРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ (327 НПА)	43
14.60 ФОНДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTI (9 НПА)	49
05.20.10 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ФОНД (ЄСФ) (9 НПА).....	50
III. ЕВОЛЮЦІЯ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ (САП)	53
IV. АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ СТРУКТУРНІ ФОНДИ	56
РОЗДІЛ 3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО (3725 НПА).....	56
03.20 Сільськогосподарські структурні фонди (227 НПА).....	56
03.20.10 Загальне законодавство (32 НПА).....	56

Аналітична записка
ПОЛІТИКА
ЗГУРТОВАНOSTI І
СПІЛЬНА АГРАРНА
ПОЛІТИКА ЄС:
ЕВОЛЮЦІЯ І ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВСТВА



Розділ 22 acquis: Регіональна політика та координація структурних інструментів



П'ЯТЬ РЕГЛАМЕНТІВ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНОСТІ 2021–2027

<https://www.csi.org.ua/>



1060

ВСТАНОВЛЕННЯ СПІЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ ЩОДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЦІАЛЬНОГО ФОНДУ ПЛЮС, ФОНДУ ЗГУРТОВАНОСТІ, ФОНДУ СПРАВЕДЛИВОГО ПЕРЕХОДУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ФОНДУ МОРСЬКОГО СУДНОПЛАВСТВА, РИБАЛЬСТВА ТА АКВАКУЛЬТУРИ ТА ФІНАНСОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ НИХ

1059

ПРО ОСОБЛИВІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ЦІЛІ «ЄВРОПЕЙСЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО» (INTERREG)

1058

ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОНД РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ПРО ФОНД ЗГУРТОВАНОСТІ

1057

ПРО СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЦІАЛЬНОГО ФОНДУ ПЛЮС (ЄСФ+)

1056

ПРО СТВОРЕННЯ ФОНДУ СПРАВЕДЛИВОГО ПЕРЕХОДУ

Горизонтальні уможливлюючі умови (1)

Застосовується до всіх конкретних цілей політики згуртованості

Назва уможливлюючої умови

Ефективні механізми моніторингу ринку публічних закупівель

Інструменти та спроможність для ефективного застосування **правил державної допомоги**

Критерії виконання

Існують механізми моніторингу, які охоплюють усі публічні контракти та їх закупівлі в рамках Фондів відповідно до законодавства Союзу про закупівлі. Ця вимога включає:

1. Механізми забезпечення збирання ефективних і достовірних даних про процедури публічних закупівель, що перевищують порогові значення Союзу відповідно до зобов'язань щодо звітності відповідно до статей 83 і 84 Директиви 2014/24/ЄС та статей 99 і 100 Директиви 2014/25/ЄС.
 2. Заходи для забезпечення того, щоб дані охоплювали принаймні такі елементи:
 - (a) *якість та інтенсивність конкуренції: імена учасника-переможця, кількість початкових учасників та договірна вартість;*
 - (b) *інформація про остаточну ціну після завершення та про участь МСП як прямих учасників торгів, якщо національні системи надають таку інформацію.*
 3. Заходи щодо забезпечення моніторингу та аналізу даних компетентними національними органами відповідно до частини 2 статті 83 Директиви 2014/24/ЄС та частини 2 статті 99 Директиви 2014/25/ЄС.
 4. Заходи щодо оприлюднення результатів аналізу для громадськості відповідно до частини 3 статті 83 Директиви 2014/24/ЄС та частини 3 статті 99 Директиви 2014/25/ЄС.
 5. Заходи для забезпечення того, щоб уся інформація, яка вказує на підозрювані ситуації з махінаціями, була передана компетентним національним органам відповідно до частини 2 статті 83 Директиви 2014/24/ЄС та частини 2 статті 99 Директиви 2014/25/ЄС.
- Керівні органи мають інструменти та можливості для перевірки дотримання правил державної допомоги:
1. Для підприємств, які перебувають у скрутному становищі, і підприємств, які потребують стягнення.
 2. Через доступ до експертних порад і вказівок з питань державної допомоги, наданих експертами з державної допомоги місцевих або національних органів.

Горизонтальні уможливлюючі умови (2)

Застосовується до всіх конкретних цілей політики згуртованості

Назва уможливлюючої умови

Ефективне застосування та реалізація **Хартії основних прав**

Імплементация та застосування **Конвенції ООН про права людей з інвалідністю** (UNCRPD) відповідно до Рішення Ради 2010/48/ЕС

Критерії виконання

Існують ефективні механізми для забезпечення дотримання Хартії основних прав Європейського Союзу («Хартія»), які включають:

1. Заходи щодо забезпечення відповідності програм, що підтримуються Фондами, та їх виконання відповідними положеннями Хартії.
2. Механізми звітування комітету з моніторингу щодо випадків невідповідності операцій, які підтримуються Фондами, Хартії та скарг щодо Хартії, поданих відповідно до домовленостей, укладених відповідно до статті 69(7).

Існує національна рамка для забезпечення виконання КПІ ООН, яка включає:

1. Цілі з вимірними цілями, механізми збору даних і моніторингу.
2. Заходи для забезпечення належного відображення політики доступності, законодавства та стандартів у підготовці та реалізації програм.
3. Механізми звітування комітету з моніторингу щодо випадків невідповідності операцій, які підтримуються фондами, КП ООН та скарг щодо КП ООН, поданих відповідно до домовленостей, укладених відповідно до статті 69(7).

Тематичні уможливлюючі умови (1)

Ціль політики згуртованості на 2021-2027

1. Більш конкурентоспроможна та розумніша Європа шляхом сприяння інноваційним та розумним економічним перетворенням та регіональним ІКТ-зв'язкам

2. Більш зелений, низьковуглецевий перехід до чистої нульової вуглецевої економіки та стійкої Європи шляхом сприяння переходу на чисту та справедливую енергетику, зелені та блакитні інвестиції, циркулярну економіку, пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію до них, запобігання та управління ризиками, а також стійку міську мобільність

Назва уможливлюючої умови

1.1. Ефективне управління національною або регіональною стратегією розумної спеціалізації

1.2. Національний або регіональний план широкосмугового зв'язку

2.1. Стратегічна рамка політики з підтримки енергоефективної реконструкції житлових і нежитлових будівель

2.2. Управління енергетичним сектором

2.3. Ефективне сприяння використанню відновлюваної енергії в різних секторах і в Союзі

2.4. Ефективна рамка управління ризиками стихійних лих.

2.5. Оновлене планування необхідних інвестицій у сектори водопостачання та водовідведення

2.6. Оновлено планування поводження з відходами

2.7. Рамка пріоритетних дій для необхідних природоохоронних заходів із залученням співфінансування Союзу.

Тематичні уможливлюючі умови (2)

Ціль політики згуртованості на 2021-2027

3. Більш зв'язана Європа завдяки збільшенню мобільності

4. Більш соціальна та інклюзивна Європа, яка впроваджує Європейську основу соціальних прав

5. Європа ближча до громадян шляхом сприяння сталому та комплексному розвитку всіх типів територій та місцевих ініціатив.

Назва уможливлюючої умови

3.1. Комплексне транспортне планування на належному рівні

4.1. Стратегічна рамка для політик активного ринку праці

4.2. Національна стратегічна рамка гендерної рівності

4.3. Стратегічна рамка політики для системи освіти та навчання на всіх рівнях

4.4. Національна стратегічна рамка політики щодо соціального залучення та подолання бідності

4.5. Національна стратегічна рамка політики щодо залучення ромів

4.6. Стратегічна рамка політики для охорони здоров'я та довгострокового догляду

Немає уможливлюючих умов

Тематичні уможливлюючі умови (приклад критеріїв)

Назва уможливлюючої умови

1.1. Ефективне управління національною або регіональною стратегією розумної спеціалізації

Критерії виконання уможливлюючої умови

Стратегія або стратегії розумної спеціалізації повинні спиратися на:

1. Актуальний аналіз викликів для поширення інновацій та цифровізації.
2. Наявність компетентної регіональної чи національної установи чи органу, відповідального за управління стратегією розумної спеціалізації.
3. Інструменти моніторингу та оцінки для вимірювання ефективності досягнення цілей стратегії.
4. Функціонування співпраці заінтересованих сторін («процес підприємницького відкриття»).
5. Дії, необхідні для покращення національних або регіональних систем досліджень та інновацій, де це доречно.
6. За необхідності, дії для підтримки промислового переходу.
7. Заходи для посилення співпраці з партнерами за межами певної держави-члена в пріоритетних сферах, які підтримуються стратегією розумної спеціалізації.

ТРИ РЕГЛАМЕНТИ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ 2023–2027



ТРИ РЕГЛАМЕНТИ
СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ



.....
2023–2027

Регламент (ЄС) 2021/2116

Регламент (ЄС) 2021/2115

Регламент (ЄС) 2021/2117

2116

ПРО ФІНАНСУВАННЯ,
УПРАВЛІННЯ ТА МОНІТОРИНГ
СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
.....

2115

ВСТАНОВЛЮЄ ПРАВИЛА ЩОДО ПІДТРИМКИ
СТРАТЕГІЧНИХ ПЛАНІВ, ЩО РОЗРОБЛЯЮТЬСЯ
ДЕРЖАВАМИ-ЧЛЕНАМИ В РАМКАХ СПІЛЬНОЇ
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ (СТРАТЕГІЧНІ ПЛАНИ САР)
І ФІНАНСУЮТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ АГРАРНИМ
ФОНДОМ ГАРАНТУВАННЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ
АГРАРНИМ ФОНДОМ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ
СКАСОВУЄ РЕГЛАМЕНТИ (ЄС) № 1305/2013
ТА (ЄС) № 1307/2013
.....

2117

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РЕГЛАМЕНТІВ
ПРО СТВОРЕННЯ СПІЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
РИНКІВ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ; ЩОДО СХЕМ
ЯКОСТІ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПРОДУКТІВ І ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ, ЩОДО
ВИЗНАЧЕННЯ, ОПИСУ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ,
МАРКУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ГЕОГРАФІЧНИХ
ЗАЗНАЧЕНЬ АРОМАТИЗОВАНИХ
ВИНОРОБНИХ ПРОДУКТІВ ТА ПРО
СПЕЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА У ВІДДАЛЕНИХ
РЕГІОНАХ СОЮЗУ
.....



Система планування і фінансування політики згуртованості в ЄС

Василь Федюк

Експерт з інструментів регіонального розвитку

**«UA-EU: Згуртованість і Розвиток» за підтримки
Проекту USAID «ГОВЕРЛА»**

— ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

**Жодних планів – без грошей,
жодних грошей без планів**



ЦІЛІ ПОЛІТИКИ 2021-2027

2 ГОЛОВНІ МЕТИ ПОЛІТИКИ

1. Інвестиції у робочі місця і зростання
2. Європейське територіальне співробітництво

5 ЦІЛЕЙ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНості 2021-2027

1. **Більш конкурентоспроможна та розумніша** Європа шляхом сприяння інноваційним та розумним економічним перетворенням та регіональним ІКТ-зв'язкам (€73 млрд)
2. **Більш екологічна («зелена») економіка** з низьким вмістом вуглецю, перехід до чистої економіки з нульовим вмістом вуглецю, пом'якшення змін клімату (€92 млрд)
3. **Об'єднана (більш зв'язана) Європа** завдяки покращеній мобільності (€40 млрд)
4. **Більш соціальна та інклюзивна** Європа, яка впроваджує Європейську основу соціальних прав (€111 млрд)
5. **Європа ближча до громадян** завдяки сталому та інтегрованому розвитку **всіх типів території** (€19 млрд)



КОНКРЕТНІ ЦІЛІ ПОЛІТИКИ НА ПРИКЛАДІ ЦІЛІ ПОЛІТИКИ 1

Ціль політики 1: Більш конкурентоспроможна та розумніша Європа

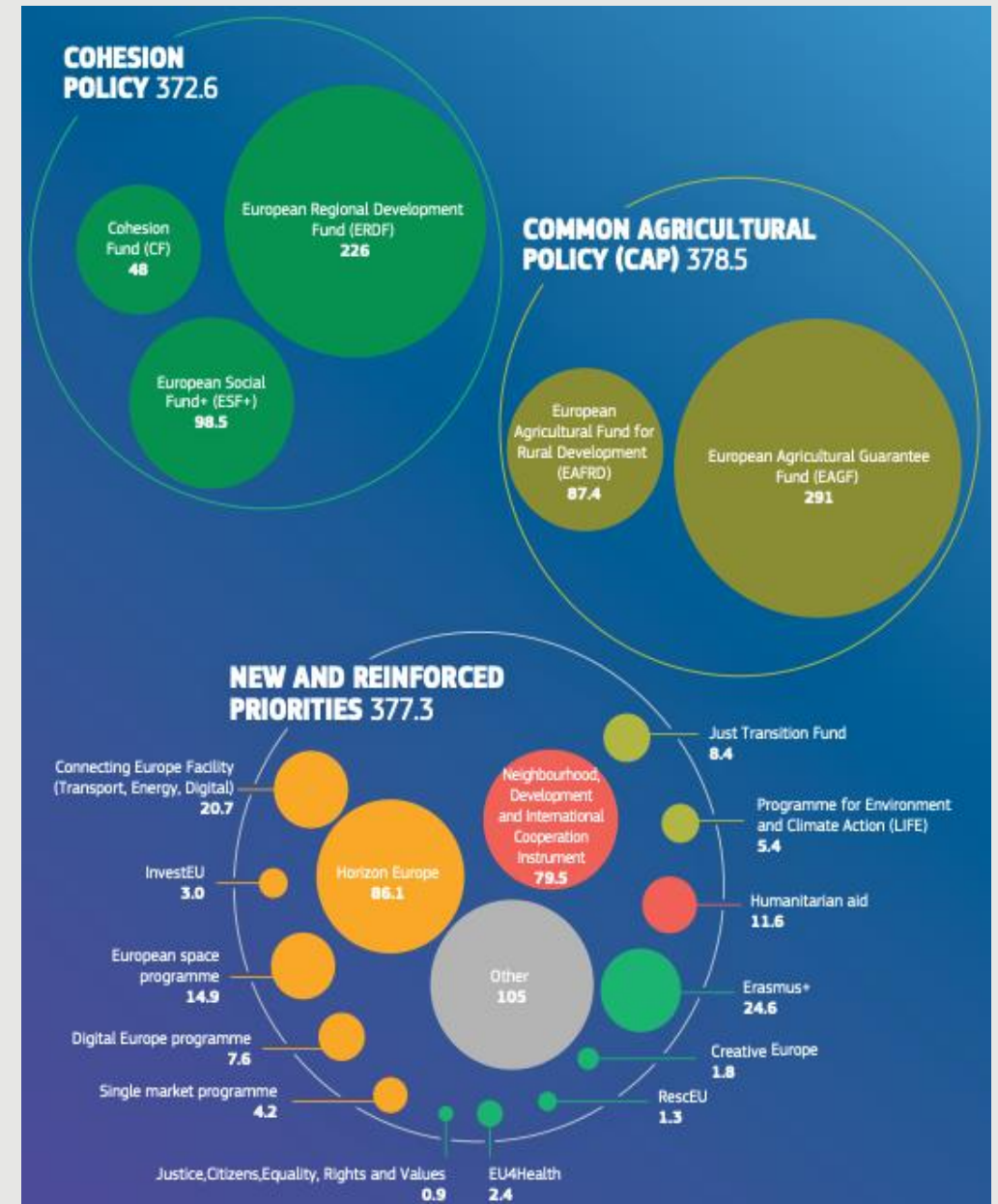
Фінансується ЄФРР через 5 конкретних цілей:

1. Розвиток і посилення дослідницького та інноваційного потенціалу та впровадження передових технологій;
2. Отримання переваг цифровізації для громадян, компаній, дослідницьких організацій та органів публічної влади;
3. Підвищення сталого зростання та конкурентоспроможності МСП та створення робочих місць у МСП, у тому числі шляхом продуктивних інвестицій;
4. Розвиток навичок розумної спеціалізації, промислового переходу та підприємництва;
5. Покращення цифрового зв'язку.



ЄВРОПЕЙСЬКІ СТРУКТУРНІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІ ФОНДИ

- **Європейський фонд регіонального розвитку** (European Regional Development Fund, ERDF) підтримує інвестиції для всіх 5 цілей політики, але 1 і 2 є головними
- **Європейський соціальний фонд+** (European Social Fund Plus, ESF+) фінансує ціль політики 4
- **Фонд згуртованості** (Cohesion Fund, CF) підтримує цілі політики 2 і 3
- **Фонд справедливого переходу** (Just Transition Fund, JTF) надає підтримку відповідно до окремих цілей
- **Програми Interreg** фінансують 2 додаткові цілі: «Краще управління співробітництвом» і «Безпечніша Європа»
- **Європейський аграрний фонд розвитку сільських територій** (European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) фінансує цілі спільної аграрної політики, а саме розвиток сільських територій
 - **На політику згуртованості буде використано третину бюджету ЄС (€372,6 млрд). Загалом буде залучено €545 млрд завдяки національному співфінансуванню**
 - **Політика Згуртованості – для всіх регіонів, але менш розвинуті отримають 70% коштів ЄФРР та ЄСФ+**







ФІНАНСУВАННЯ ЗА ЦІЛЯМИ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНOSTI

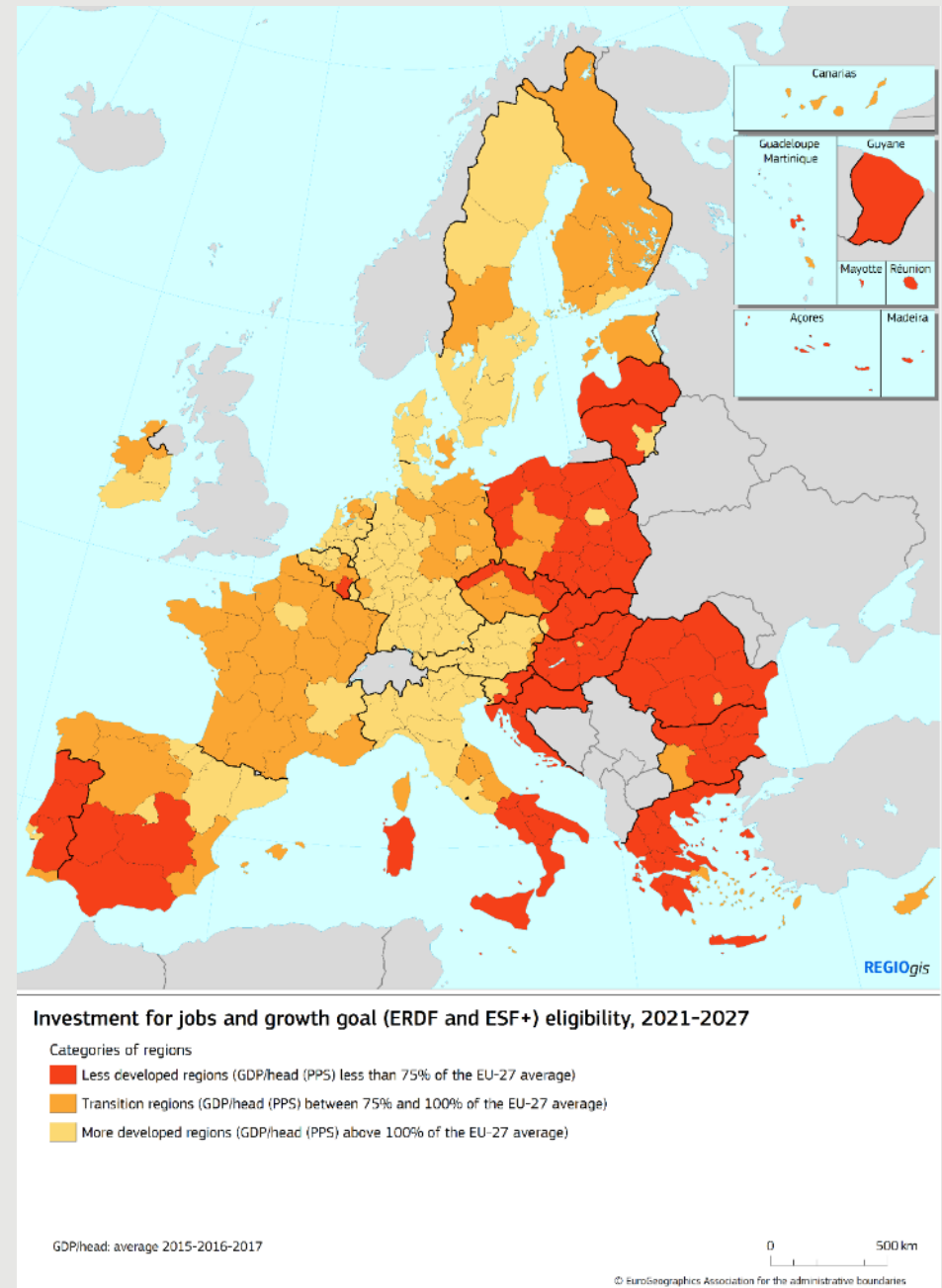
Ціль політики	€ млрд	Фонди	Напрями фінансування	Вплив
1: Більш конкурентоспроможна та розумніша Європа 	73	ERDF	дослідження, інновації, конкурентоспроможність МСП та цифровізація	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка 725 000 компаній - підтримка 83 000 дослідників - цифровізація 22 500 органів публічного управління
2: Більш екологічна («зелена») економіка 	92	ERDF CF	енергетичний перехід, кліматичні цілі, стійка мобільність	<ul style="list-style-type: none"> - 1230 км нових і модернізованих ліній для трамваїв і метро - 12 200 км велосипедної інфраструктури - чиста вода для 16,4 млн людей - реконструкція будівель, відновлювана енергія
3: Об'єднана (більш зв'язана) Європа 	40	CF	сталий транспорт і цифровізація сектору	<ul style="list-style-type: none"> - вдосконалення залізничних мереж, включаючи 3900 км залізничних ліній TEN-T
4: Соціальна та інклюзивна Європа 	111	ESF+	працевлаштування, розвиток навичок, соціальна інтеграція та інфраструктура охорони здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка 37 млн людей (у сфері освіти, охорони здоров'я та інклюзії) - підтримка 6,5 млн безробітних - підтримка 1,3 млн людей не активних на ринку праці
5: Європа ближче до громадян 	19	CF	розвиток громад через підтримку 2150 інтегрованих стратегій розвитку територій	<ul style="list-style-type: none"> - енергетична реконструкція громадських будівель - міські відкриті простори - підтримка культурних/туристичних об'єктів

ІНШІ ПРОГРАМИ

Програма	€ млрд	Напрями фінансування	Вплив
<p>Фонд справедливого переходу (JTF)</p> 	<p>19,7</p>	<p>Декарбонізація економіки (території, що залежать від викопного палива та галузей з інтенсивним використанням вуглецю, щоб підтримати їх перехід)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 39 000 МСП отримують підтримку • 5 000 МСП - навички для розумної спеціалізації, промислового переходу • майже 200 000 осіб отримують нову кваліфікацію • 120 000 безробітних отримують підтримку • майже 46 000 гектарів землі буде відновлено
<p>Interreg</p> 	<p>10</p>	<p>Заходи, які посилюють територіальне співробітництво, як всередині, так і за межами держав-членів ЄС. Interreg Europe поширюється на сім країн-кандидатів на вступ до ЄС, зокрема й на Україну.</p>	<p>До різних видів спільних дій через кордон буде залучено:</p> <ul style="list-style-type: none"> • понад 2 млн людей • 40 299 організацій • 25 456 малих і середніх підприємств

ТИПИ РЕГІОНІВ ЄС ЗА NUTS

- Згідно класифікації NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) економічна територія ЄС поділяється на 3 типи регіонів:
 - менш розвинуті – ВВП на особу становить **менше ніж 75%** від середнього по ЄС
 - перехідні – **від 75% до 100%** від середнього по ЄС
 - більш розвинуті – **понад 100%** від середнього по ЄС



РІВЕНЬ СПІВФІНАНСУВАННЯ З БОКУ ЄС ЗА ТИПАМИ РЕГІОНІВ, 2021-2027

Європейський Фонд Регіонального Розвитку (ERDF)

- менш розвинуті регіони: 80 або 85%
- перехідні регіони: 60% або 70%
- більш розвинуті регіони: 40% або 50%

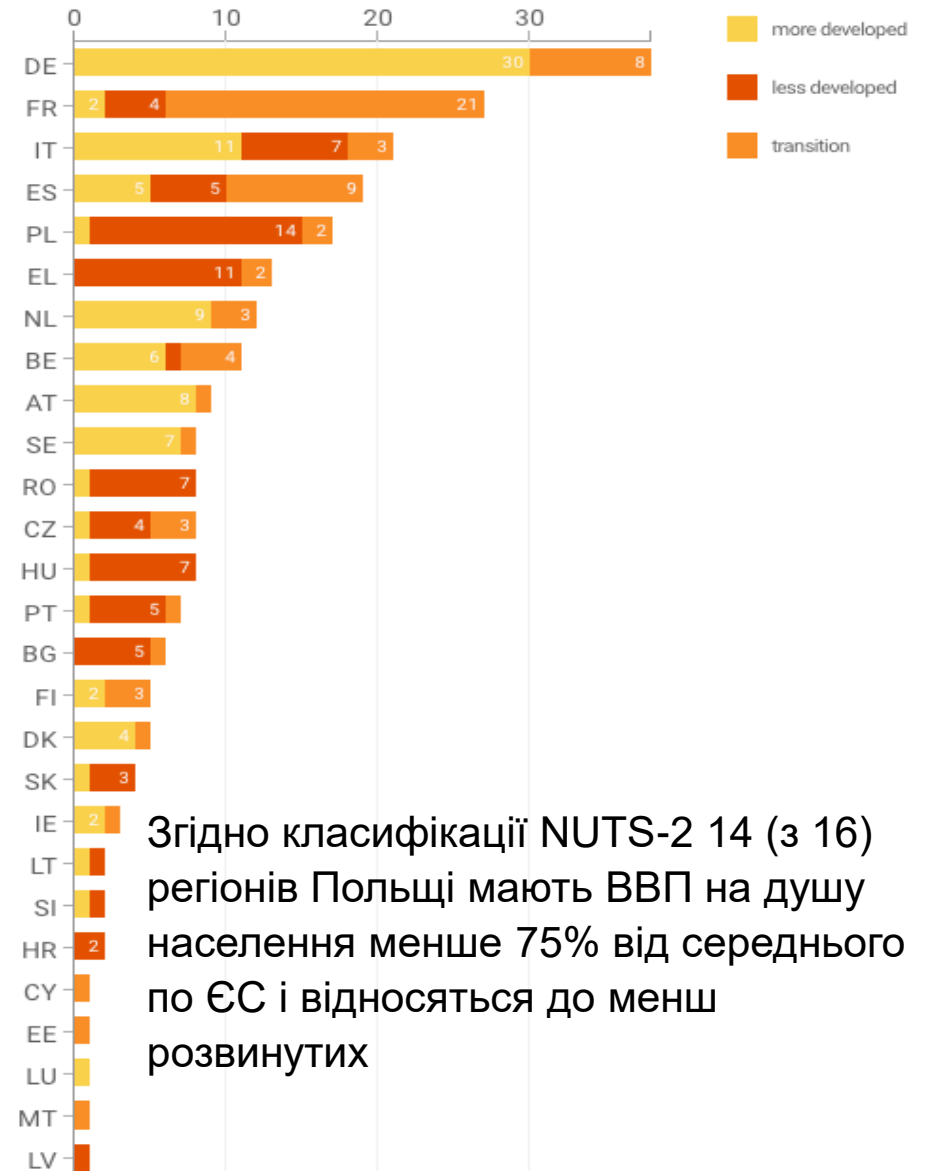
Фонд Згуртованості (CF): 85%

Європейське Територіальне Співробітництво (Interreg): 85%

Фонд Справедливого Переходу (JTF):

- менш розвинуті регіони: 85%
- перехідні регіони: 70%
- більш розвинуті регіони: 50%

2021-2027- "Category of region" status of NUTS 2 re... ☰ ⋮

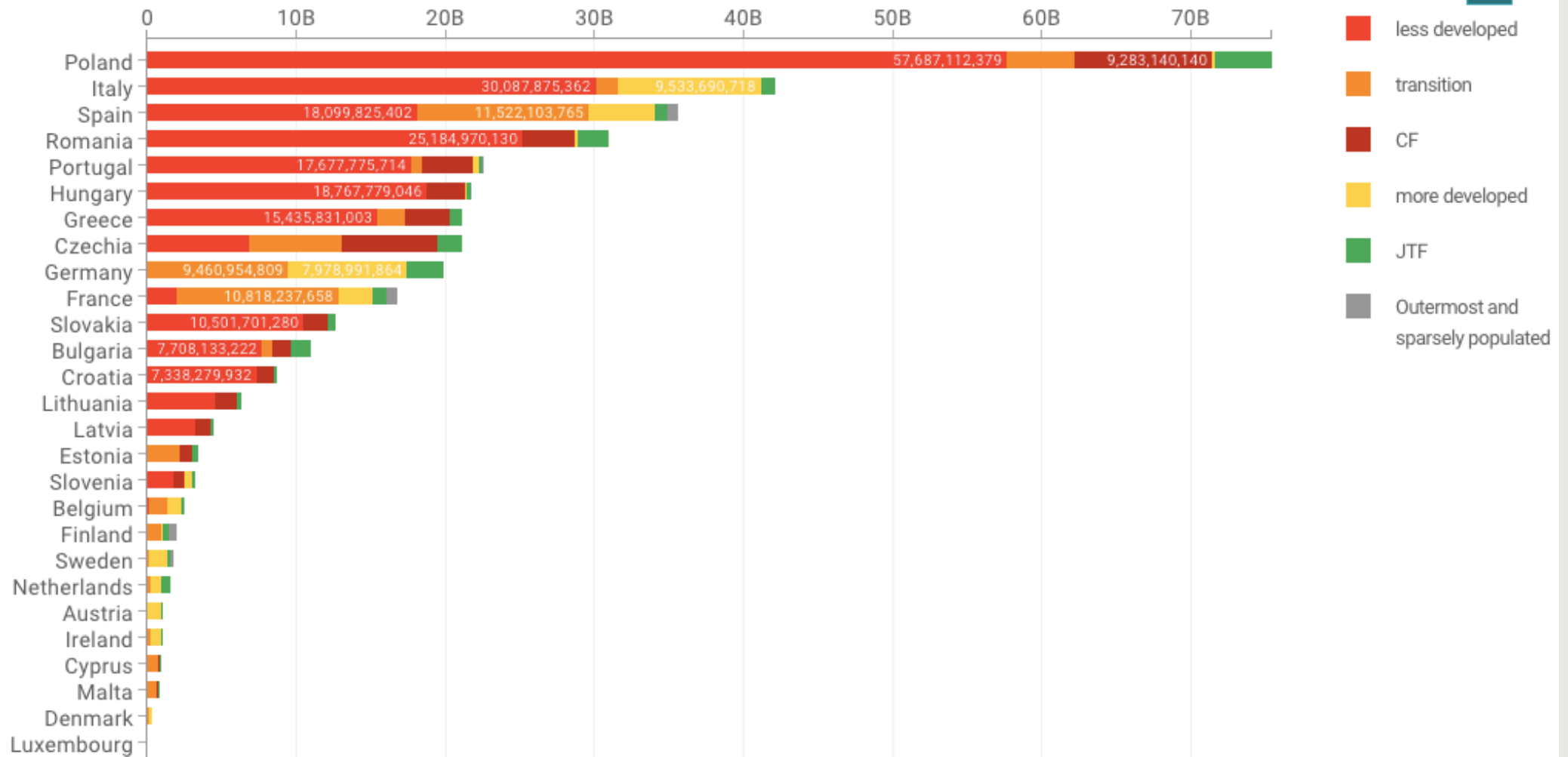


Згідно класифікації NUTS-2 14 (з 16) регіонів Польщі мають ВВП на душу населення менше 75% від середнього по ЄС і відносяться до менш розвинутих

ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTI: ОБСЯГИ ФІНАНСУВАННЯ ЗА КРАЇНАМИ 2021-2027

2021-2027 - Goal: Investment in Jobs and Growth - Initial EU allocation by MS for programming (EUR с...

Use the filters to right to compare allocations by MS.



КЛЮЧОВІ СТАДІЇ ПРОЦЕСУ ПЛАНУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ

Спільна
стратегічна рамка

Партнерські угоди

Операційні
програми

Управління
програмами /
відбір проектів

Моніторинг /
Щорічне
звітування






1. **Бюджет і правила його використання** затверджуються спільним рішенням Європейського парламенту і Європейської Ради, на підставі пропозиції ЄК **на початку кожного 7-річного періоду планування.**
2. ЄК співпрацює з країнами в процесі розроблення ними **партнерських угод.**
3. Країни розробляють і представляють ЄК **операційні програми.**
4. **Для кожної (операційної) програми** національний орган влади призначає:
 - **керівний орган** для управління операційною програмою;
 - **аудиторський орган**, який здійснює нагляд за ефективним функціонуванням системи управління та моніторингу.
5. **(Операційні) програми впроваджуються країнами та регіонами** – конкурсний відбір, реалізація, моніторинг та оцінка проектів.

ПАРТНЕРСЬКА УГОДА

- **Угода про партнерство - стратегічний документ (до 35 сторінок)**
 - Вибрані цілі політики та конкретні цілі фондів, як будуть досягнуті, а також їх обґрунтування;
 - Стислий виклад рішень політики, очікувані результати – по цілях (фондах);
 - Координація, взаємодоповнюваність між фондами, програмами (національними і регіональними);
 - Внесок до бюджетної гарантії за InvestEU з обґрунтуванням (внесок країни);
 - Попередній фінансовий розподіл від кожного з фондів;
 - Розбивка фінансових ресурсів за категоріями регіонів;
 - Перелік запланованих програм у рамках фондів;
 - Стислий виклад дій, які відповідна держава-член ЄС планує вжити для зміцнення своєї адміністративної спроможності;
 - Короткий виклад оцінки виконання відповідних уможливлюючих умов.

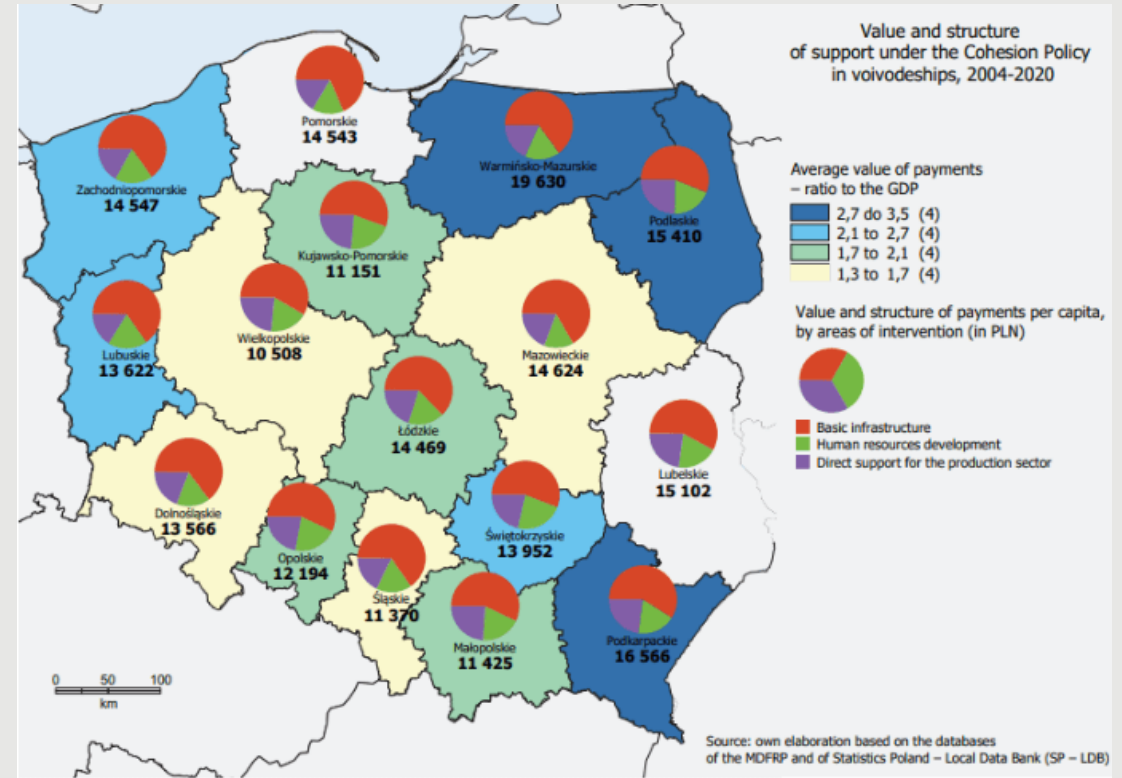


ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTI 2021-2027: НАЦІОНАЛЬНІ ТЕМАТИЧНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРОГРАМИ ЗА ОКРЕМИМИ КРАЇНАМИ ЄС

Країна	Адміністративно-територіальний устрій	Площа (км ²)	Населення (тис)	Національні (тематичні) програми	Регіональні програми	Фінансування у 2021-2027 (€ млрд)
ФРН 	16 федеральних земель, 439 районів і міських округів	357,6	84 432	-	16	19.9
Італія 	20 регіонів, 110 провінцій, 8101 комун	301,2	58 803	6	27	42.2
Польща 	16 воєводств, 308 повітів, 2489 гмін	312,7	37 749	7	16	76.5
Румунія 	національний муніципалітет Бухарест, 41 повіт, 103 муніципалітети та 2827 комун	238,4	19 053	7	8	31
Чехія 	14 областей, у тому числі Прага як столичне місто, 77 районів, 6242 населені пункти	78,9	10 851	8	-	21.1

Програми Політики Згуртованості на прикладі Польщі

- **Національні програми на 2021-2027 роки**
 - Європейські фонди інфраструктури, клімату, навколишнього середовища - €24,2 млрд;
 - Європейські фонди сучасної економіки - €7,9 млрд;
 - Європейські фонди соціального розвитку - €4 млрд;
 - Європейські фонди для Східної Польщі - €2,65 млрд;
 - Європейські фонди цифрового розвитку - €2 млрд;
 - Європейські фонди продовольчої допомоги - €525 млн;
 - Технічна допомога для європейських фондів - €550 млн.
- **16 Регіональних програм на 2021-2027 роки (для кожного воєводства окрема програма)**



У **2004-2020 рр.** Польща використала всі кошти, виділені в рамках політики згуртованості (майже **€170 млрд**).

У **2021-2027 рр.** Польща отримає **€76,5 млрд** з бюджету ЄС в рамках політики згуртованості (близько 60% розподіляється на національні, 40% - на регіональні програми).



[Portal Funduszy Europejskich - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej \(funduszeuropejskie.gov.pl\)](https://funduszeuropejskie.gov.pl)

ПІДГОТОВКА ТА ПОДАЧА ПРОГРАМ

- Програма визначає яким чином буде досягнуто цілі політики або конкретної мети Фонду;
- Складається з одного або кількох пріоритетів (один пріоритет – одна ціль політики);
- Включає:
 - короткий виклад викликів (зокрема ті, що вказані у національній або регіональних стратегіях);
 - обґрунтування обраних цілей політики, пріоритетів, конкретних завдань і форм підтримки;
 - конкретні цілі для кожного пріоритету, в рамках якої зазначається:
 - дії/заходи (шляхи досягнення) та їхній очікуваний внесок у ці цілі;
 - індикатори продукту та індикатори результатів;
 - основні цільові групи та цільові території;
 - заплановане використання фінансових інструментів;
 - план фінансування.
- Органи управління програми;
- Інше (залежно від вимог).



<https://www.fepw.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/>

РЕАЛІЗАЦІЯ ОНОВЛЕНОЇ ДСРР-2027 ЧЕРЕЗ (ОПЕРАЦІЙНІ) ПРОГРАМИ (ПРОПОЗИЦІЇ ЕНЕКСПЕРТІВ ІГС)

Стратегічна ціль I.

Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах

Стратегічна ціль II.

Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів

Стратегічна ціль III.

Розбудова ефективного багаторівневого врядування

Програми

1. ПІДТРИМКА УРАЖЕНИХ ТЕРИТОРІЙ
2. ПІДТРИМКА БЕЗПЕКИ ТА РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ В НЕСПРИЯТЛИВИХ УМОВАХ
3. ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛЮСІВ ЗРОСТАННЯ
4. ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
5. ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ
6. ІНФРАСТРУКТУРА МОБІЛЬНОСТІ І ЗВ'ЯЗНОСТІ
7. ПІДТРИМКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІЙ
8. ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
9. ЕКОЛОГІЯ І АДАПТАЦІЯ ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН
10. РОЗБУДОВА ЕФЕКТИВНОГО БАГАТОРІВНЕВОГО ВРЯДУВАННЯ



Інституційне забезпечення політики згуртованості ЄС

Віктор Подорожний

експерт проекту «UA-EU: Згуртованість і Розвиток» за
підтримки Проекту USAID «ГОВЕРЛА»

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМАМИ ТА ПРОЕКТАМИ В ЄС

Моделі адміністрування (управління) програм та проєктів в ЄС

спільне управління

70 % програм ЄС

759,5 млрд €

Система багаторівневого управління

Європейська комісія **спільно** з національними інституціями країн-членів ЄС (центральні, регіональні та місцеві органи влади, інші державні установи) **несуть відповідальність** за формування, реалізацію, моніторинг і оцінку програм

- програми (проєкти) з ЄСІФ: **ERDF, CF, ESF+, JTF, EMFAF, AMIF**

пряме управління

20 % програм ЄС

377,3 млрд €

Європейська Комісія **безпосередньо адмініструє** програми і проєкти через відповідні директори **DG** або представництва, виконавчі органи (**EACEA, HaDEA, EISMEA, ERCEA, REA, FPI**) з використання порталу **SEDIA**

- **COSME**
- **UE4Health**
- **Creative Europe**
- **Horizon Europe**
- **Digital Europe**

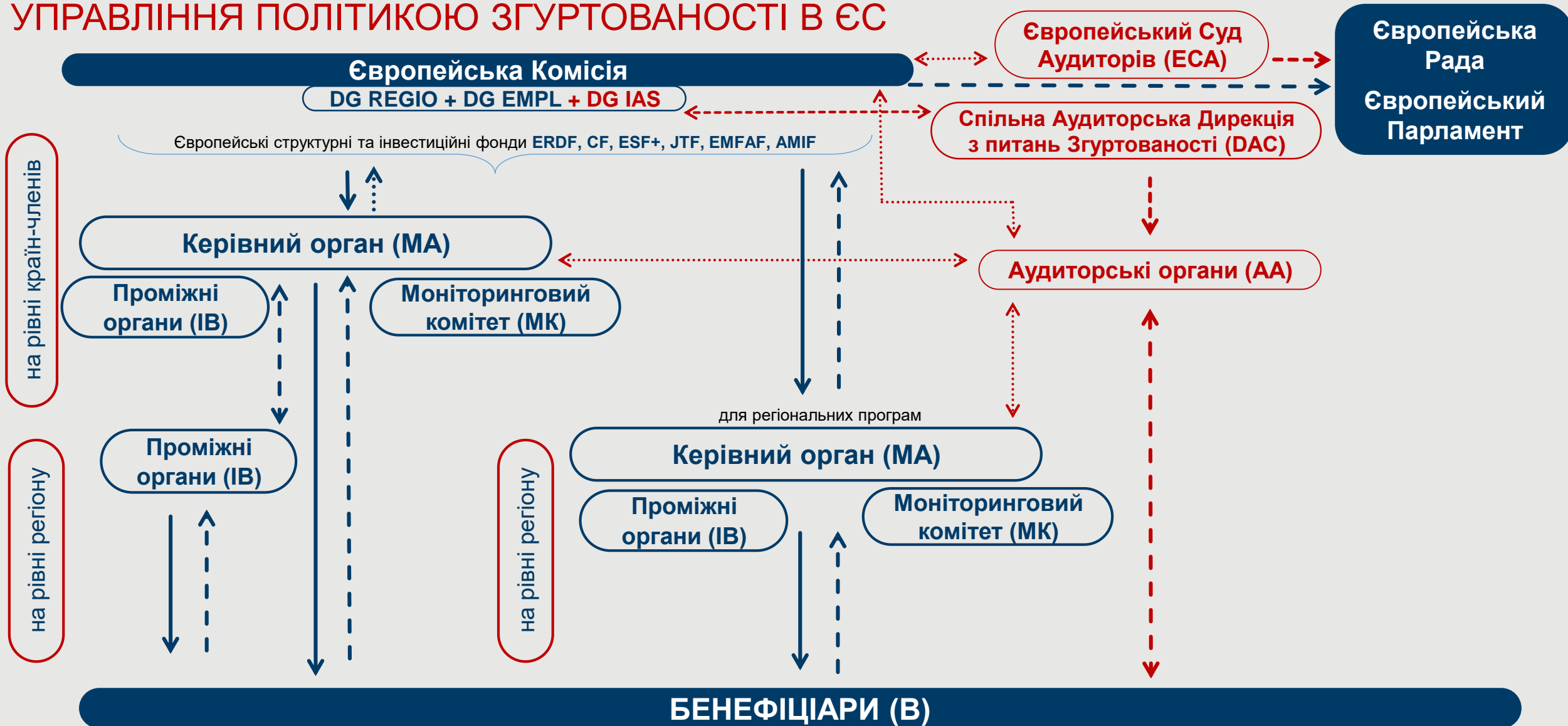
непряме управління

10 % програм ЄС

Європейська Комісія **делегує повноваження** із адміністрування програм третім країнам, міжнародним організаціям, МФО (**UN, WB, IMF, EIB, ECDC, EFSA, агенції розвитку країн-членів**)

- **гуманітарна допомога (EHRIC)**
- **міжнародна підтримка**
- **Interreg D**

УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИКОЮ ЗГУРТОВАНостІ В ЄС



підприємства, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, неурядові організації, агенції та агентства, навчальні заклади та наукові (науково-дослідні) установи, організації громадянського суспільства)

УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИКОЮ ЗГУРТОВАНОСТІ ЄС НА РІВНІ КРАЇН-ЧЛЕНІВ

Керівний орган (Managing Authority, MA)

- **оперативне управління (адміністрування)** реалізації програм
- **методичне забезпечення** реалізації програм та підтримка бенефіціарів
- **оцінка заявок та перевірка проєктів** на відповідність критеріям
- **відбір та фінансування** проєктів
- гарантування дотримання принципів **ефективного фінансового управління**
- **відповідальність за впровадження програм**, використання ЄСІФ на відповідній території
- **звітування** перед ЄК (5 разів на рік) **про прогрес та результати програм** (досягнення індикативних показників результату та продукту)
- **національна оцінка** реалізації програм

Аудиторський орган (Audit Authority, AA)

- забезпечення **ефективного функціонування системи управління та внутрішнього контролю** програм
- **аудит фактичних витрат** за проєктами в рамках програм ЄСІФ
- **видача сертифікатів** підтвердження витрат за проєктами

Моніторинговий комітет (Monitoring Committee, MB)

- **моніторинг досягнення цілей** програм
- **визначення пріоритетів** та адаптація їх до регіональних і місцевих потреб з метою досягнення максимального позитивного впливу (ефекту) від реалізації проєктів
- **запобігання впливу** на програми окремих заінтересованих сторін

Проміжний орган (Intermediate Body, IB)

- за визначенням Керівного органу **виконує окремі функції з управління** програмою (оцінка заявок, відбір проєктів, тощо)
- можуть бути ЦОВВ, регіональні та місцеві органи влади, агенції регіонального розвитку, інші державні чи приватні інституції

УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИКОЮ ЗГУРТОВАНOSTІ В ПОЛЬЩІ

Національні програми та програми Interreg

Європейські фонди для Мазовії 2021-2027
(FEM 2021-2027) CCI 2021PL16FFPR007

Керівний орган (МА)



Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej

Міністерство фондів та регіональної політики

25 Департаментів (підрозділів) з питань:

- європейських справ та міжнародного співробітництва
- Європейського соціального фонду
- координації впровадження фондів ЄС
- субнаціональних програм (Східна Польща)
- регіональних програм
- інфраструктурних програм
- територіального співробітництва
- програм підтримки інновацій та розвитку
- програм допомоги
- державно-приватного партнерства
- стратегії
- бюджету
- Служба Уповноваженого Уряду у справах польсько-українського співробітництва

1114 осіб

Проміжні
органи (ІВ)

Моніторинговий
комітет (МК)

Аудиторський
орган (АА)

Державна
податкова
адміністрація

Керівний орган (МА)

Уряд Мазовецького воєводства

Департамент регіонального
розвитку
та європейських фондів
14 підрозділів (90 осіб)

Відділ
контролю
14 осіб

Департамент
бюджету та
фінансів

Моніторинговий
комітет програми
Європейських фондів
для Мазовії
(МК)

Проміжні органи (ІВ)

Мазовецький підрозділ
з реалізації програм ЄС
(MJWPU)

38 підрозділів (453 особи)
та 5 філій (40 осіб)

Воєводське управління
праці у Варшаві (WUP)
12 підрозділів (99 осіб)

2004-2007

1 млн € ≈ 1 працівник

залучених коштів системи врядування

2021-2027

4 млн € ≈ 1 працівник

залучених коштів системи врядування

Джерело: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/podstawowe-informacje>

Дунайська транснаціональна програма (Interreg V-B Danube - CCI 2014TC16M6TN001)

Створено систему управління та контролю в рамках Дунайської транснаціональної програми (DTP)
(постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2019 № 1038)

Національний контактний пункт (НКП)

НКП створюється у всіх 14 країнах-учасницях DTP для доповнення (підсилення) діяльності Керівного органу

Координаційний центр

Національний координатор



Міністерство розвитку громад та територій України

Директорат регіональної політики:

- забезпечення участі української сторони у органах управління DTP (засідання Моніторингового комітету, робочих груп, тощо)
- підтримка процедури відбору в рамках DTP (пов'язано з національними вимогами)
- інформаційно-методичний супровід заявників у регіонах України, на які розповсюджується DTP
- надання консультацій та підтримки партнерам/учасникам проєктів в рамках DTP
- інформування всіх заінтересованих сторін про результати реалізації DTP
- підготовка пропозиції та опрацювання проєкту програми DPP на новий період 2021-2027
- підготовка та організація головування України у Стратегії ESDR у 2022 році

Представник України в Групі аудиторів DTP

Рахункова палата України

Аудиторський орган (АА) Національний орган контролю DTP

Державна аудиторська служба

Орган сертифікації DTP (Угорське казначейство) в кінці 2020 року підтвердив Держаудитслужбі повноваження надання сертифікату контролю першого рівня для українських бенефіціарів/учасників програми (документальне підтвердження витрати відповідно до вимог законодавства ЄС).

ПРОЄКТ

«ПІДТРИМКА ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ»

Виконавець – ГО «Інститут громадянського суспільства»

За підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА»

Ця презентація була створена ГО «Інститут громадянського суспільства» в рамках реалізації проєкту «Підтримка формування ефективної регіональної політики в контексті євроінтеграції України та воєнних викликів», та стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цієї презентації не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США»